

[Krag.]

at den fra Arbejderbevægelsen udviklede Arbejdsløshedsstøtte burde underbygges ved en Lovgivning og ved Støtte fra Samfundets Side. Og det var utvivlsomt indenfor den Begrænsning, der den Gang fandtes, en rimelig, maaske ogsaa paa en vis Maade nødvendig Foranstaltning, thi ingen vil jo bestride, at det er Samfundets Pligt at afbøde de værste Følger af den Arbejdsløshed, som er uforskyldt, det vil sige den Arbejdsløshed, som er Konsekvensen af de Produktionsforhold, hvorunder vi lever. Men paa den anden Side har vel nok de Ret, som er af den Opfattelse, at vi her i Danmark i visse Henseender paa dette Omraade er gaaet for vidt, ogsaa saa vidt, at vi gennem vore Foranstaltninger har fremmet Arbejdsløsheden derigennem, at vi har hemmet og hindret den. Tilpasning paa Produktionsomraadet, som er Vilkaaret for en effektiv Indskrænkning af Arbejdsløsheden. I denne Henseende kan man jo ikke helt se bort fra Berettigelsen af at henpege paa vort Naboland Sverige, hvor man i 1914 i Grunden stod paa bar Bund paa dette Omraade, og hvor man dog klarede sig igennem uden en Arbejdsløshedslovgivning af den Karakter, vi har herhjemme, og uden at faa slaaet nær saa dybe Saar i det svenske Samfundslegeme, som Arbejdsløsheden gennem disse Aar slog i det danske. En af Aarsagerne dertil er utvivlsomt den, at Arbejdsløshedslovgivningen, som nævnt, let kommer til at virke som en Hemning af Arbejdskraftens Tilpasning efter Beskæftigelsesmulighederne, baade fagligt og stedligt. Vi kan jo her i Landet henpege paa en Række Tilfælde, spredte ud over vort Land, hvor Virksomheder, som har blomstret en Tid, derefter er hensyngnet og helt ophørt, har afsat Arbejdsløshed gennem mange Aar paa det paagældende Sted og foranlediget Nødvendigheden af Udbetaling af Arbejdsløshedsunderstøttelse. Lad mig f. Eks. nævne Teglværkerne paa Broager Land. Lad mig nævne Glasværket i Helsingør, hvor man nu for nylig er kommet i Gang igen, men hvor man, indtil dette skete, havde arbejdsløse Glasarbejdere. Lad mig nævne de arbejdsløse Tekstilarbejdere, som findes spredte omkring i Landet Aar efter, at de Tekstilverksomheder, hvor de en Gang har været beskæftigede, har ophørt at eksistere. Men det er klart, at naar Muligheden for at bestaa økonomisk under de forhaandenværende Vanskeligheder er ganske uafhængig af, om man bliver paa den paagældende

Plads, hvor Arbejdsmulighederne er ganske forsvundet, eller man søger hen, hvor der dog endnu kan være saadanne Muligheder, saa bliver Følgen den, jeg her har paapeget. Heller ikke vil det kunne bestrides, at denne Lovgivning, saa langt vi har faaet den udviklet her i Landet, har vist sig at være et Vaaben i Organisationernes Haand til Monopolisering af Arbejdet og derigennem til Forøgelse af Arbejdsløsheden. Naar dette har kunnet lade sig gøre, uden at de, der gennem Monopolet udelukkes fra Arbejde, kom til at friste den arbejdsløse triste økonomiske Kaar, ja, saa var det jo netop, fordi man gennem Arbejdsløshedsunderstøttelsen sikrede dem et Udkomme, om end saare tarveligt, og saaledes ogsaa sikrede dem Vilkaar, som gjorde det muligt for dem at bøje sig ind under Fagforbundenes Diktat. Følgen deraf er da ogsaa blevet, at man paa Beskæftigelsesomraadet har kunnet gennemføre en Politik, som var af den Beskaaffenhed, at den direkte foranledigede Arbejdsløshed og dog afsatte forbedrede Lønvilkaar for dem, der i det hele taget fik Arbejde. Tænker man sig, at man gennem stærke Lønkrav skruer Produktionsprisen op med en Snes Procent, og at derigennem foranlediges en vis Arbejdsløshed — skal vi sige en Snes Procent —, og at dette igen kræver, at de, der er i Arbejde, maa afstaa 20 pCt. af deres Arbejdsløn til de arbejdsløse, vil Forholdet jo være det, at hvis disse 20 pCt. ikke kommer til at paahvile de arbejdende fuldt ud, men at Samfundet, Staten, bærer de 10 pCt. deraf, kan en saadan Lønpolitik bevirke en Forøgelse paa en halv Snes Procent af den Arbejdsløn, som Produktionen i Virkeligheden kan bære. Og dog er der fra de arbejdendes og fra Samfundets Side tilvejebragt en Understøttelse for de arbejdsløse, som giver Udtryk for naturligvis beskedne, men dog taalelige Kaar.

Nu siger den højtærede Minister, at det er nødvendigt at styrke det forsikringsmæssige Moment i Arbejdsløshedslovgivningen og afsvække Understøttelsessiden af denne Lovgivning. Ja, det var et af Maa-lene, blandt andet ogsaa for Revisionen i 1927. Men ved Siden af dette Formaal havde vi i 1927 det klart for Øje, som jeg synes den højtærede Minister overalt, hvor han har mødt det, har søgt at udstrege Virkningen af, nemlig dette, at de, der er bestemmende for Arbejdsvilkaarene prismæssigt og tidsmæssigt, ogsaa maa bære Hovedbyrden ved den Arbejdsløshed, som følger af, at Vilkaarene ikke smidigt til-